

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка

Філософський факультет
Кафедра політології

Затверджено

На засіданні кафедри політології
філософського факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри проф. Анатолій РОМАНЮК

**Силабус з навчальної дисципліни
«Неформальні інститути в політиці»,
що викладається в межах ОПШ «Політологія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 052 «Політологія»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
2022 року вступу**

Назва дисципліни	Неформальні інститути в політиці
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, 79000
Факультет та кафедра, за якими закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра політології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 052 «Політологія»
Викладачі дисципліни	Осадчук Ігор Юрійович, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса: igor.osadchuk@lnu.edu.ua Сторінка викладача: https://filos.lnu.edu.ua/employee/8032 Місце знаходження: Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, ауд. 206
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Щопонеділка, 13:30-14:50 год. (філософський факультет, кафедра політології, ауд. 206). У день проведення лекцій/семінарських занять. Також можливі онлайн консультації через засоби віддаленого відео- й аудіозв'язку та емейлінг на електронну адресу викладача.
Сторінка дисципліни	https://filos.lnu.edu.ua/academics/bachelor/curriculum-politology
Інформація про дисципліну	Навчальна дисципліна «Неформальні інститути в політиці» – нормативна навчальна дисципліна циклу професійної та практичної підготовки, що вивчається студентами четвертого курсу спеціальності 052 «Політологія» філософського факультету Львівського національного університету імені Івана Франка.
Коротка анотація дисципліни	Навчальна дисципліна «Неформальні інститути в політиці» присвячена аналізу особливостей формування й функціонування неформальних інститутів у країнах Західної, Центральної, Східної Європи (зокрема, в Україні), Центральної Азії та Латинської Америки. Методологічно дисципліна сягає постбіхевіоралізму й неінституціоналізму. В науковому та навчальному контексті курс постає механізмом диверсифікації та поглиблення (звуження) сфери наукового політологічного аналізу. Курс розділено на два змістові модулі. В першому модулі – вивчення ознак і причин виникнення неформальних інститутів у політичній сфері, закономірностей їх розвитку; особливостей і типів неформальних інститутів у країнах Західної та Центральної Європи. У другому змістовому модулі – вивчення особливостей і типів неформальних інститутів у країнах Східної Європи (зокрема, в Україні), Центральної Азії та Латинської Америки.
Мета та цілі дисципліни	<i>Метою</i> вивчення нормативної дисципліни «Неформальні інститути в політиці» є визначення сутності неформальних інститутів, особливостей формування й функціонування неформальних інститутів у країнах Західної, Центральної, Східної Європи (зокрема, в Україні), Центральної Азії та Латинської Америки. <i>Завдання курсу:</i> <ul style="list-style-type: none"> • розкрити ознаки і причини виникнення неформальних інститутів у політичній сфері, закономірності їх розвитку; • виділити типи неформальних інститутів;

	<ul style="list-style-type: none"> • виокремити тенденції, які властиві сучасним типам неформальних інститутів у політиці; • прищепити у студентів навички самостійного аналізу особливостей і типів неформальних інститутів у країнах Західної, Центральної, Східної Європи (зокрема, в Україні), Центральної Азії та Латинської Америки.
<p style="text-align: center;">Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кушнар'єв І. Політична корупція: порівняльно-політологічна концептуалізація: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Видавництво «Юридична думка», 2018. 408 с. 2. Попазогло В. Деструктивні неформальні політичні інститути: форми прояву та механізми протидії. <i>Політичне життя</i>. 2018. № 1. С. 85–90. 3. Chagas-Bastos F. Political Realignment in Brazil: Jair Bolsonaro and the Right Turn. <i>Revista de Estudos Sociais</i>. 2019. No. 69. P. 92–100 4. Cooper A., Parlar Dal E., Cannon B. The cascading dynamics of informal institutions: organizational processes and governance implications. <i>International Politics</i>. 2022. DOI: 10.1057/s41311-022-00399-4. 5. Figueroa V. Political Corruption Cycles: High-Frequency Evidence from Argentina's Notebooks Scandal. <i>Comparative Political Studies</i>. 2021. Vol. 54. No. 3–4. P. 482–517. 6. Gatto M., Wylie K. Informal institutions and gendered candidate selection in Brazilian parties. <i>Party Politics</i>. 2022. Vol. 28. No. 4. P. 727–738. 7. Helmke G., Levitsky S. Informal Institutions and Comparative Politics: A Research Agenda. <i>Perspectives on Politics</i>. 2004. Vol. 2. No. 4. P. 725–740. 8. Kaufmann W., Hooghiemstra R., Feeney M. Formal institutions, informal institutions, and red tape: A comparative study. <i>Public Administration</i>. 2018. Vol. 96. No. 2. P. 386–403. 9. Mungiu-Pippidi A., Heywood P. A Research Agenda for Studies of Corruption. Northampton: Edward Elgar Publishing, 2020. 232 p. 10. Pereyra S. Corruption Scandals and Anti-Corruption Policies in Argentina. <i>Journal of Politics in Latin America</i>. 2019. Vol. 11. No. 3. P. 348–361. <p style="text-align: center;">Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кармазіна М. Кланова конкуренція у «післяпомаранчевий» період. <i>Політичний менеджмент</i>. 2008. № 4. С. 33–48. 2. Крисенко О. Вплив неформальних інститутів на український політичний процес. <i>Стратегічні пріоритети</i>. 2012. № 4 (25). С. 58–62. 3. Кушнар'єв І. Інструменти боротьби з політичною корупцією у країнах Центральної та Східної Європи: оцінка ефективності на прикладі Румунії та Болгарії. <i>Politicus</i>. 2017. № 4. С. 58–61. 4. Кушнар'єв І. Політична корупція в умовах неоавторитаризму держав Центральної Азії (приклад Казахстану, Киргизстану та

Таджикистану). *Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Філософія. Соціологія. Політологія*. 2017. № 2. С. 4–16.

5. Осадчук І. Особливості політичних кланів у контексті функціонування атипової напівпрезидентської системи правління в Киргизстані (1993–2010). *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2018. Вип. 21. С. 132–138.
6. Попазогло В. Південний Кавказ як регіон неформальної інституціоналізації політики. *Evropský politický a právní diskurz*. 2018. Sv. 5. Vyd. 1. S. 49–54.
7. Попазогло В. Роль неформальних деструктивних політичних інститутів у Білорусі та Росії: пошук спільностей і відмінностей. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія. Історія. Політологія*. 2017. № 19. С. 281–290.
8. Фісун О. Неформальні інститути та неопатримоніальна демократія в Україні. *Агора*. 2016. № 17. С. 9–13.
9. Canache D., Allison M. Perceptions of Political Corruption in Latin American Democracies. *Latin American Politics and Society*. 2005. Vol. 47. No. 3. P. 91–111.
10. Collins K. *Clan Politics and Regime Transition in Central Asia*. New York; Cambridge: Cambridge University Press, 2006. 376 p.
11. Fogel B. Brazil: Corruption as a Mode of Rule. *NACLA: Report on the Americas*. 2019. Vol. 51. No. 2. P. 153–158.
12. Hale H. Formal Constitutions in Informal Politics: Institutions and Democratization in Post-Soviet Eurasia. *World Politics*. 2011. Vol. 63, No. 4. P. 581–617.
13. Isaacs R. Informal politics and the uncertain context of transition: revisiting early stage non-democratic development in Kazakhstan. *Democratization*. 2010. Vol. 17. No. 1. P. 1–25.
14. Paoli L. Mafia and Organised Crime in Italy: The Unacknowledged Successes of Law Enforcement. *West European Politics*. 2007. Vol. 30. No. 4. P. 854–880.
15. Sáenz-Castro J., García-González J. The relationship between corruption and inequality in Colombia: empirical evidence using panel data for the period 2008–2017. *Iberoamerican Journal of Development Studies*. 2019. Vol. 8. No. 2. P. 28–43.
16. Schorr B. Inequality, power and policy change: How Chile moved towards greater political transparency. *UNRISD Occasional Paper – Overcoming Inequalities in a Fractured World: Between Elite Power and Social Mobilization*. 2020. No. 7. 18 p.
17. Silva P. A Poor but Honest Country: Corruption and Probity in Chile. *Journal of Developing Societies*. 2016. Vol. 32. No. 2. P. 178–203.
18. Školník M. The Effects of Corruption on Various Forms of Political Participation in Colombia. *Latin American Policy*. 2020. Vol. 11. No. 1. P. 88–102.
19. Soto Zazueta I., Cortez W. The Impact of Political Alternation on Corruption in Mexico. *Revista de Ciencia Política*. 2015. Vol. 35. No. 2. P. 371–392.
20. Thomson C., Blagden D. A Very British National Security State: Formal and informal institutions in the design of UK security policy.

	<p><i>The British Journal of Politics and International Relations</i>. 2018. Vol. 20. No. 3. P. 573–593.</p> <p>Інтернет-джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bertelsmann Transformation Index (BTI). URL: https://bti-project.org/. 2. Corruption Perceptions Index. URL: http://www.transparency.org/research/cpi/overview. 3. Freedom in the World. URL: https://freedomhouse.org/report-types/freedom-world. 4. Nations in Transit. URL: https://freedomhouse.org/report-types/nations-transit.
Тривалість курсу	1 семестр / 105 годин
Обсяг курсу	Загалом 105 годин, зокрема 52 години аудиторних занять. З них: 26 годин лекцій, 26 годин практичних занять та 53 години самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>В результаті вивчення навчальної дисципліни «Неформальні інститути в політиці» студент буде:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоретико-методологічні підходи до визначення неформальних інститутів у політичній сфері; • понятійно-категоріальний апарат для дослідження політичних інститутів як складових політичних систем країн Західної, Центральної, Східної Європи (зокрема, в Україні), Центральної Азії та Латинської Америки; • еволюцію неформальних інститутів як складових політичних систем країн Західної, Центральної, Східної Європи (зокрема, в Україні), Центральної Азії та Латинської Америки; • сутність інструментів аналізу політичних інститутів, які властиві політичним системам країн Західної, Центральної, Східної Європи (зокрема, в Україні), Центральної Азії та Латинської Америки; • особливості, типи і форми прояву неформальних інститутів у країнах Західної, Центральної, Східної Європи (зокрема, в Україні), Центральної Азії та Латинської Америки; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • користуватися знанням підходів до визначення неформальних інститутів у політиці; • розуміти специфіку розвитку неформальних інститутів у політичній сфері; • користуватись методами якісного й кількісного аналізу неформальних інститутів у країнах Західної, Центральної, Східної Європи (зокрема, в Україні), Центральної Азії та Латинської Америки; • визначати рівень впливу неформальних інститутів на системи правління і політичні режими у країнах Західної, Центральної, Східної Європи (зокрема, в Україні), Центральної Азії та Латинської Америки; • доказово і комплексно підходити до розуміння сучасного політичного процесу на основі якісного й кількісного аналізу

	<p>неформальних інститутів у країнах Західної, Центральної, Східної Європи (зокрема, в Україні), Центральної Азії та Латинської Америки.</p> <p>Крім того, в результаті успішного вивчення навчальної дисципліни «Неформальні інститути в політиці» студент набере:</p> <p><i>Спеціальні (фахові) компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування; • СК11. Здатність аналізувати принципи здійснення політичної комунікації, її види та форми та застосувати на практиці комунікативні технології в політичній сфері; • СК14. Здатність аналізувати та прогнозувати особливості впливу соціальних груп, груп інтересів та груп тиску на політичну реальність, організація та здійснення діяльності з захисту групових інтересів в політичному процесі. <p><i>Програмні результати навчання після вивчення навчальної дисципліни «Неформальні інститути в політиці»:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування; • РН17. Застосовувати здобуті навички для успішної консультативної діяльності в роботі з політичними лідерами, інститутами, органами державної влади та громадськими організаціями; • РН21. Застосовувати теорії соціальної стратифікації, групової взаємодії, діяльності груп інтересів та груп тиску на місцевому, регіональному та державному рівні здійснення публічної політики.
Ключові слова	Неформальний інститут, корупція, політична корупція, партійна корупція, електоральна корупція, лобістська корупція, представницька корупція, клієнтарно-патронажна корупція, судова корупція, клієнтелізм, непотизм, кронізм, фаворитизм, кланова політика, мафія.
Формат курсу	Змішаний
Аудиторні особливості курсу	Проведення лекцій, семінарських занять та консультацій для кращого розуміння тем дисципліни.
Теми	Детально див. Додаток «Схему курсу»
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру. Форма заліку – усна.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань, достатніх для сприйняття категоріального апарату і розуміння джерел з таких дисциплін: «Порівняльна політологія», «Політичні системи та інститути», «Політичні режими». Вони будуть допоміжними для сприйняття категоріального апарату.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, колаборативне навчання (групові проекти, спільні розробки, групові розрахункові роботи, навчальні спільноти, тьюторство і т.д.), проектно-орієнтоване навчання, дискусія, семінари, самостійна робота, аналіз статистичних баз даних. Навчальні методи: пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, інтерактивний,

	активізації навчання.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребуватиме залучення персонального комп'ютера (принаймні лектором) і мультимедійного проектора. Крім того, бажано, щоби студенти також користувались персональними комп'ютерами. Для курсу не потрібно спеціалізованого програмного забезпечення (хоча воно може використовуватись за бажанням). Тим не менше, потрібне впевнене користування загальноновживаними програмами й операційними системами (з метою подання електронних матеріалів – електронна пошта, платформи Microsoft Teams, Zoom, Telegram, Moodle тощо). Також для курсу бажане володіння мінімальними навиками роботи з базами та масивами даних й інформації.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: практичні/самостійні тощо – 30% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 30); контрольні заміри (модулі) – 20% семестрової оцінки (максимальна кількість балів за два модулі – 20); залік – 50% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 50). Поточний контроль знань студентів проводять за трьома складовими: контроль систематичності та активності роботи студента впродовж семестру; контроль за виконанням модульних завдань/контрольних замірів; контроль за виконанням завдань самостійного опрацювання. При контролі систематичності й активності роботи студентів оцінці підлягають: самостійна робота студентів; відвідування й активність на семінарських заняттях; рівень засвоєння знань програмного матеріалу. Поточний контроль успішності здійснюється за п'ятибальною шкалою: «5» – відмінно, «4» – добре, «3» – задовільно, «2» – доповнення, «1» – коментарі (участь у дискусії). Контроль знань за результатами вивчення змістового модуля оцінюється в 10 балів. Форма підсумкового контролю – залік в усній формі в кінці семестру.</p> <p>Письмові та проектні роботи: очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт, серед яких вирішення кейсів.</p> <p>Академічна доброчесність: очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування і втручання в роботу інших студентів становлять, однак не обмежують прикладів можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак цього є підставою для незарахування тієї або іншої роботи студента викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відповідно, жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції та практичні заняття курсу. Студенти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися всіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед основних і додаткових.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному</p>

	<p>тестуванні й поточному навчанні, в самостійній роботі і бали підсумкового заліку (в комбінованому форматі). При цьому, обов'язково враховуються присутність на заняттях й активність студента під час практичного заняття, списування і плагіат, несвоєчасне виконання поставлених завдань.</p>
<p>Питання до заліку (чи питання на контрольні роботи)</p>	<p>Перелік питань до заліку:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Неформальні інститути в політичній сфері: підходи до концептуалізації та індикатори визначення. 2. Типи неформальних інститутів у політиці. 3. Політична корупція: підходи до концептуалізації та індикатори визначення. 4. Еволюція політичної корупції. 5. Суб'єкти політичної корупції. 6. Форми прояву політичної корупції. 7. Неформальні інститути в політичній системі Сполученого Королівства. 8. Неформальні інститути в політичній системі Франції. 9. Неформальні інститути в політичній системі Італії. 10. Неформальні інститути в політичній системі Іспанії. 11. Неформальні інститути в політичній системі Греції. 12. Неформальні інститути в політичній системі Португалії. 13. Неформальні інститути в політичній системі Болгарії. 14. Неформальні інститути в політичній системі Румунії. 15. Неформальні інститути в політичній системі Угорщини. 16. Неформальні інститути в політичній системі Азербайджанської Республіки. 17. Неформальні інститути в політичній системі Республіки Вірменія. 18. Неформальні інститути в політичній системі Грузії. 19. Неформальні інститути в політичній системі України. 20. Неформальні інститути в політичній системі Республіки Молдова. 21. Неформальні інститути в політичній системі Російської Федерації. 22. Неформальні інститути в політичній системі Республіки Білорусь. 23. Неформальні інститути в політичній системі Республіки Казахстан. 24. Неформальні інститути в політичній системі Киргизької Республіки. 25. Неформальні інститути в політичній системі Республіки Таджикистан. 26. Неформальні інститути в політичній системі Республіки Туркменістан. 27. Неформальні інститути в політичній системі Республіки Узбекистан. 28. Неформальні інститути в політичній системі Аргентини. 29. Неформальні інститути в політичній системі Бразилії. 30. Неформальні інститути в політичній системі Мексики. 31. Неформальні інститути в політичній системі Болівії.

	32. Неформальні інститути в політичній системі Колумбії. 33. Неформальні інститути в політичній системі Чилі.
Опитування	Анкету-оцінку для оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Додаток. Схема курсу «Неформальні інститути в політиці»

Тиж. / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література / Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
1/ 4 год.	Тема 1. Неформальні інститути в політичній сфері: підходи до концептуалізації, індикатори визначення та типологізація. Неформальні інститути в політичній сфері: підходи до концептуалізації та індикатори визначення. Типи неформальних інститутів у політиці.	Лекція, презентація, дискусія – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> Helmke G., Levitsky S. Informal Institutions and Comparative Politics: A Research Agenda. <i>Perspectives on Politics</i>. 2004. Vol. 2. No. 4. P. 725–740. Theurl T., Wicher J. Comparing Informal Institutions. <i>CESifo DICE Report – Journal for Institutional Comparisons</i>. 2012. Vol. 10. No. 3. P. 52–59. Vudoyra R. The New Institutionalism of Legal Pluralism: Social Norms, Legal Rules, and Political Bargaining. Washington, D.C.: Center for New Institutional Social Science, 2008. 23 p. 	Самостійна робота – 2 год. Індикатори визначення неформальних інститутів у політиці.	1-й тиждень
1/ 4 год.	Тема 1. Неформальні інститути в політичній сфері: підходи до концептуалізації, індикатори визначення та типологізація. Неформальні інститути в політичній сфері: підходи до концептуалізації та індикатори визначення. Типи неформальних інститутів у політиці.	Семінар, групова робота, дискусія – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> Helmke G., Levitsky S. Informal Institutions and Comparative Politics: A Research Agenda. <i>Perspectives on Politics</i>. 2004. Vol. 2. No. 4. P. 725–740. Theurl T., Wicher J. Comparing Informal Institutions. <i>CESifo DICE Report – Journal for Institutional Comparisons</i>. 2012. Vol. 10. No. 3. P. 52–59. Vudoyra R. The New Institutionalism of Legal Pluralism: Social Norms, Legal Rules, and Political Bargaining. Washington, D.C.: Center for New Institutional Social Science, 2008. 23 p. 	Самостійна робота – 2 год. Акомодаційні та конкурентні неформальні інститути.	1-й тиждень
2/ 4 год.	Тема 2. Політична корупція: підходи до концептуалізації, індикатори визначення, форми прояву (частина 1). Політична корупція: підходи до концептуалізації та індикатори визначення. Еволюція політичної корупції.	Лекція, презентація, дискусія – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> Краснопольська Т. Неформальні деструктивні політичні практики та корупція: співвідношення понять. <i>Evropský politický a právní diskurz</i>. 2018. Sv. 5. Vyd. 2. S. 139–148. Кушнар'ов І. Політична корупція: порівняльно-політологічна концептуалізація: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Видавництво «Юридична думка», 2018. 408 с. Mungiu-Pippidi A., Heywood P. A Research Agenda for Studies of Corruption. Northampton: Edward Elgar Publishing, 2020. 232 p. 	Самостійна робота – 2 год. Підходи до концептуалізації політичної корупції	2-й тиждень
2/ 4 год.	Тема 2. Політична корупція: підходи до концептуалізації,	Семінар, групова	<ol style="list-style-type: none"> Краснопольська Т. Неформальні деструктивні політичні практики та корупція: співвідношення 	Самостійна робота – 2 год.	2-й тиждень

	індикатори визначення, форми прояву (частина 1). Політична корупція: підходи до концептуалізації та індикатори визначення. Еволюція політичної корупції.	робота, дискусія – 2 год	<p>понять. <i>Evropský politický a právní diskurz</i>. 2018. Sv. 5. Vyd. 2. S. 139–148.</p> <p>2. Кушнар'ов І. Політична корупція: порівняльно-політологічна концептуалізація: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Видавництво «Юридична думка», 2018. 408 с.</p> <p>Mungiu-Pippidi A., Heywood P. A Research Agenda for Studies of Corruption. Northampton: Edward Elgar Publishing, 2020. 232 p.</p>	Еволюція корупції в політичній сфері.	
3/ 4 год.	Тема 3. Політична корупція: підходи до концептуалізації, індикатори визначення, форми прояву (частина 2). Суб'єкти політичної корупції. Форми прояву політичної корупції.	Лекція, презентація, дискусія – 2 год.	<p>1. Кушнар'ов І. Політична корупція: порівняльно-політологічна концептуалізація: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Видавництво «Юридична думка», 2018. 408 с.</p> <p>2. Мамонтова Е., Ковальова О. Клієнтелізм як політико-психологічний феномен. <i>Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр.</i> НУ «ОЮА», Південноукр. центр гендер. проблем. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 66. С. 65–72.</p> <p>3. Mungiu-Pippidi A., Heywood P. A Research Agenda for Studies of Corruption. Northampton: Edward Elgar Publishing, 2020. 232 p.</p>	Самостійна робота – 2 год. Суб'єкти політичної корупції на регіональному рівні.	3-й тиждень
3/ 4 год.	Тема 3. Політична корупція: підходи до концептуалізації, індикатори визначення, форми прояву (частина 2). Суб'єкти політичної корупції. Форми прояву політичної корупції.	Семінар, групова робота, дискусія – 2 год.	<p>1. Кушнар'ов І. Політична корупція: порівняльно-політологічна концептуалізація: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Видавництво «Юридична думка», 2018. 408 с.</p> <p>2. Мамонтова Е., Ковальова О. Клієнтелізм як політико-психологічний феномен. <i>Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр.</i> НУ «ОЮА», Південноукр. центр гендер. проблем. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 66. С. 65–72.</p> <p>3. Mungiu-Pippidi A., Heywood P. A Research Agenda for Studies of Corruption. Northampton: Edward Elgar Publishing, 2020. 232 p.</p>	Самостійна робота – 2 год. Партійна й електоральна корупція.	3-й тиждень
4/ 4 год.	Тема 4. Неформальні інститути в політичних системах країн Західної Європи (частина 1). Неформальні інститути в політичній системі Сполученого	Лекція, презентація, дискусія – 2 год.	<p>1. Кушнар'ов І. Політична корупція: порівняльно-політологічна концептуалізація: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Видавництво «Юридична думка», 2018. 408 с.</p>	Самостійна робота – 2 год. Операція «Чисті руки» в Італії.	4-й тиждень

	Королівства. Неформальні інститути в політичній системі Франції. Неформальні інститути в політичній системі Італії.		<ol style="list-style-type: none"> 2. Evans J. Political Corruption in France // Bull M., Newell J. Corruption in Contemporary Politics. London: Palgrave Macmillan, 2003. P. 79–92. 3. Newell J., Bull M. Political Corruption in Italy // Bull M., Newell J. Corruption in Contemporary Politics. London: Palgrave Macmillan, 2003. P. 37–49. 4. Paoli L. Mafia and Organised Crime in Italy: The Unacknowledged Successes of Law Enforcement. <i>West European Politics</i>. 2007. Vol. 30. No. 4. P. 854–880. 5. Selimi B. The Role of the British Crown on Security Issues. <i>Academic Journal of Business</i>. 2016. Vol. 2. No. 2. P. 125–133. 6. Thomson C., Blagden D. A Very British National Security State: Formal and informal institutions in the design of UK security policy. <i>The British Journal of Politics and International Relations</i>. 2018. Vol. 20. No. 3. P. 573–593. 		
4/ 4 год.	<p>Тема 4. Неформальні інститути в політичних системах країн Західної Європи (частина 1).</p> <p>Неформальні інститути в політичній системі Сполученого Королівства. Неформальні інститути в політичній системі Франції. Неформальні інститути в політичній системі Італії.</p>	Семінар, групова робота, дискусія – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кушнар'єв І. Політична корупція: порівняльно-політологічна концептуалізація: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Видавництво «Юридична думка», 2018. 408 с. 2. Evans J. Political Corruption in France // Bull M., Newell J. Corruption in Contemporary Politics. London: Palgrave Macmillan, 2003. P. 79–92. 3. Newell J., Bull M. Political Corruption in Italy // Bull M., Newell J. Corruption in Contemporary Politics. London: Palgrave Macmillan, 2003. P. 37–49. 4. Paoli L. Mafia and Organised Crime in Italy: The Unacknowledged Successes of Law Enforcement. <i>West European Politics</i>. 2007. Vol. 30. No. 4. P. 854–880. 5. Selimi B. The Role of the British Crown on Security Issues. <i>Academic Journal of Business</i>. 2016. Vol. 2. No. 2. P. 125–133. 6. Thomson C., Blagden D. A Very British National Security State: Formal and informal institutions in the design of UK security policy. <i>The British Journal of Politics and International Relations</i>. 2018. Vol. 20. No. 3. P. 573–593. 	Самостійна робота – 2 год. Політична корупція за прем'єрства С. Берлусконі	4-й тиждень

5/ 4 год.	<p>Тема 5. Неформальні інститути в політичних системах країн Західної Європи (частина 2). Неформальні інститути в політичній системі Іспанії. Неформальні інститути в політичній системі Греції. Неформальні інститути в політичній системі Португалії.</p>	Лекція, презентація, дискусія – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кушнар'ов І. Політична корупція: порівняльно-політологічна концептуалізація: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Видавництво «Юридична думка», 2018. 408 с. 2. De Sousa L. Political Parties and Corruption in Portugal. <i>West European Politics</i>. 2001. Vol. 24. No. 1. P. 157–180. 3. Field B. Interparty Politics in Spain: The Role of Informal Institutions // Field B., Hamann K. Democracy and Institutional Development: Spain in Comparative Theoretical Perspective. Palgrave Macmillan, 2008. P. 44–67. 4. Jiménez F., Cainzos M. Political Corruption in Spain // Bull M., Newell J. Corruption in Contemporary Politics. London: Palgrave Macmillan, 2003. P. 9–23. 5. Koutsoukis K. Political Corruption in Greece // Bull M., Newell J. Corruption in Contemporary Politics. London: Palgrave Macmillan, 2003. P. 24–36. 6. Magone J. Political Corruption in Portugal // Bull M., Newell J. Corruption in Contemporary Politics. London: Palgrave Macmillan, 2003. P. 120–131. 7. Sotiropoulos D. Corruption and Anti-Corruption in Today's Greece. <i>Hellenic Foundation for European & Foreign Policy (ELIAMEP). Policy Paper</i>. 2020. No. 46. 12 p. 	Самостійна робота – 2 год. Політична корупція в Греції.	5-й тиждень
5/ 4 год.	<p>Тема 5. Неформальні інститути в політичних системах країн Західної Європи (частина 2). Неформальні інститути в політичній системі Іспанії. Неформальні інститути в політичній системі Греції. Неформальні інститути в політичній системі Португалії.</p>	Семінар, групова робота, дискусія – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кушнар'ов І. Політична корупція: порівняльно-політологічна концептуалізація: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Видавництво «Юридична думка», 2018. 408 с. 2. De Sousa L. Political Parties and Corruption in Portugal. <i>West European Politics</i>. 2001. Vol. 24. No. 1. P. 157–180. 3. Field B. Interparty Politics in Spain: The Role of Informal Institutions // Field B., Hamann K. Democracy and Institutional Development: Spain in Comparative Theoretical Perspective. Palgrave Macmillan, 2008. P. 44–67. 4. Jiménez F., Cainzos M. Political Corruption in Spain // Bull M., Newell J. Corruption in Contemporary Politics. London: Palgrave Macmillan, 2003. P. 9– 	Самостійна робота – 2 год. Політична корупція в Португалії.	5-й тиждень

			<p>23.</p> <p>5. Koutsoukis K. Political Corruption in Greece // Bull M., Newell J. Corruption in Contemporary Politics. London: Palgrave Macmillan, 2003. P. 24–36.</p> <p>6. Magone J. Political Corruption in Portugal // Bull M., Newell J. Corruption in Contemporary Politics. London: Palgrave Macmillan, 2003. P. 120–131.</p> <p>7. Sotiropoulos D. Corruption and Anti-Corruption in Today's Greece. <i>Hellenic Foundation for European & Foreign Policy (ELIAMEP). Policy Paper</i>. 2020. No. 46. 12 p.</p>		
6/ 5 год.	<p>Тема 6. Неформальні інститути в політичних системах країн Центральної Європи.</p> <p>Неформальні інститути в політичній системі Болгарії.</p> <p>Неформальні інститути в політичній системі Румунії.</p> <p>Неформальні інститути в політичній системі Угорщини.</p>	<p>Лекція, презентація, дискусія – 2 год.</p>	<p>1. Кушнар'єв І. Досвід нових держав-учасниць ЄС у боротьбі з політичною корупцією: приклад Болгарії. <i>Актуальні наукові дослідження різноманітних соціальних процесів: матеріали міжн. наук.-практ. конф.</i> Одеса: Причорноморський центр дослідження проблем суспільства, 2017. С. 86–90.</p> <p>2. Кушнар'єв І. Інструменти боротьби з політичною корупцією у країнах Центральної та Східної Європи: оцінка ефективності на прикладі Румунії та Болгарії. <i>Politicus</i>. 2017. № 4. С. 58–61.</p> <p>3. Наумкіна С., Кабанцева І. Антикорупційні ініціативи болгарського громадянського суспільства: оцінка впливу на системну корупцію. <i>Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Серія: «Політичні науки»</i>. 2018. № 3. С. 58–64.</p> <p>4. Asandului L., Ceobanu C., Vaciu L. Social Dependency and Informal Institutions in Romania: Value Change Analysis. <i>Revista de Cercetare si Interventie Sociala</i>. 2012. Vol. 37. P. 107–129.</p> <p>5. Fazekas M., Tóth I. From Corruption to State Capture: A New Analytical Framework with Empirical Applications from Hungary. <i>Political Research Quarterly</i>. 2016. Vol. 69. No. 2. P. 320–334.</p> <p>6. Kostadinova T., Kmetty Z. Corruption and Political Participation in Hungary: Testing Models of Civic Engagement. <i>East European Politics and Societies and Cultures</i>. 2019. Vol. 33. No. 3. P. 555–578.</p> <p>7. Meyer G. Formal Institutions and Informal Politics in Central and Eastern Europe: Hungary, Poland,</p>	<p>Самостійна робота – 3 год. Антикорупційні протести в Румунії.</p>	<p>6-й тиждень</p>

			Russia and Ukraine. Opladen & Farmington Hills: Barbara Budrich Publishers, 2008. 324 p.		
6/ 4 год.	<p>Тема 6. Неформальні інститути в політичних системах країн Центральної Європи.</p> <p>Неформальні інститути в політичній системі Болгарії. Неформальні інститути в політичній системі Румунії. Неформальні інститути в політичній системі Угорщини.</p>	Семінар, групова робота, дискусія – 2 год. Модульний контроль.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кушнар'єв І. Досвід нових держав-учасниць ЄС у боротьбі з політичною корупцією: приклад Болгарії. <i>Актуальні наукові дослідження різноманітних соціальних процесів: матеріали міжн. наук.-практ. конф.</i> Одеса: Причорноморський центр дослідження проблем суспільства, 2017. С. 86–90. 2. Кушнар'єв І. Інструменти боротьби з політичною корупцією у країнах Центральної та Східної Європи: оцінка ефективності на прикладі Румунії та Болгарії. <i>Politicus</i>. 2017. № 4. С. 58–61. 3. Наумкіна С., Кабанцева І. Антикорупційні ініціативи болгарського громадянського суспільства: оцінка впливу на системну корупцію. <i>Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Серія: «Політичні науки»</i>. 2018. № 3. С. 58–64. 4. Asandului L., Ceobanu C., Baciuc L. Social Dependency and Informal Institutions in Romania: Value Change Analysis. <i>Revista de Cercetare si Interventie Sociala</i>. 2012. Vol. 37. P. 107–129. 5. Fazekas M., Tóth I. From Corruption to State Capture: A New Analytical Framework with Empirical Applications from Hungary. <i>Political Research Quarterly</i>. 2016. Vol. 69. No. 2. P. 320–334. 6. Kostadinova T., Kmetty Z. Corruption and Political Participation in Hungary: Testing Models of Civic Engagement. <i>East European Politics and Societies and Cultures</i>. 2019. Vol. 33. No. 3. P. 555–578. 7. Meyer G. Formal Institutions and Informal Politics in Central and Eastern Europe: Hungary, Poland, Russia and Ukraine. Opladen: Barbara Budrich Publishers, 2008. 324 p. 	Самостійна робота – 2 год. Специфіка функціонування неформальних інститутів в Угорщині за прем'єрства В. Орбана.	6-й тиждень
7/ 4 год.	<p>Тема 7. Неформальні інститути в політичних системах країн Східної Європи (частина 1).</p> <p>Неформальні інститути в політичній системі Азербайджанської Республіки.</p>	Лекція, презентація, дискусія – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мельник Р. Реформування інституцій з протидії корупції у Грузії. <i>Науковий часопис Національної академії прокуратури України</i>. 2015. Вип. 4. С. 85–93. 2. Попазогло В. Південний Кавказ як регіон неформальної інституціоналізації політики. 	Самостійна робота – 2 год. Чинники формування і наслідки функціонування неформальних	7-й тиждень

	Неформальні інститути в політичній системі Республіки Вірменія. Неформальні інститути в політичній системі Грузії.		<p><i>Evropský politický a právní diskurz</i>. 2018. Sv. 5. Vyd. 1. S. 49–54.</p> <p>3. Решота В. Досвід державної політики із запобігання та протидії корупції в Грузії. <i>Демократичне врядування</i>. 2013. Вип. 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2013_11_14.</p> <p>4. Шепетько С., Прокопченко С. Досвід Азербайджану щодо запобігання корупції у сфері надання публічних послуг. <i>Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право</i>. 2017. Вип. 47. Т. 3. С. 24–27.</p> <p>5. Guliyev F. Formal-Informal Relations in Azerbaijan. <i>Caucasus Analytical Digest</i>. 2020. No. 114. P. 7–10.</p> <p>6. Shahnazarian N. Post-Velvet transformations in Armenia: Fighting an Oligarchic Regime. <i>Caucasus Analytical Digest</i>. 2020. No. 114. P. 3–6.</p>	інститутів в Азербайджанській Республіці за президентства І. Алієва.	
7/ 4 год.	<p>Тема 7. Неформальні інститути в політичних системах країн Східної Європи (частина 1).</p> <p>Неформальні інститути в політичній системі Азербайджанської Республіки.</p> <p>Неформальні інститути в політичній системі Республіки Вірменія. Неформальні інститути в політичній системі Грузії.</p>	Семинар, групова робота, дискусія – 2 год.	<p>1. Мельник Р. Реформування інституцій з протидії корупції у Грузії. <i>Науковий часопис Національної академії прокуратури України</i>. 2015. Вип. 4. С. 85–93.</p> <p>2. Попазогло В. Південний Кавказ як регіон неформальної інституціоналізації політики. <i>Evropský politický a právní diskurz</i>. 2018. Sv. 5. Vyd. 1. S. 49–54.</p> <p>3. Решота В. Досвід державної політики із запобігання та протидії корупції в Грузії. <i>Демократичне врядування</i>. 2013. Вип. 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2013_11_14.</p> <p>4. Шепетько С., Прокопченко С. Досвід Азербайджану щодо запобігання корупції у сфері надання публічних послуг. <i>Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право</i>. 2017. Вип. 47. Т. 3. С. 24–27.</p> <p>5. Guliyev F. Formal-Informal Relations in Azerbaijan. <i>Caucasus Analytical Digest</i>. 2020. No. 114. P. 7–10.</p> <p>6. Shahnazarian N. Post-Velvet transformations in Armenia: Fighting an Oligarchic Regime. <i>Caucasus Analytical Digest</i>. 2020. No. 114. P. 3–6.</p>	Самостійна робота – 2 год. Специфіка діяльності неформальних інститутів у Грузії за президентства Е. Шеварднадзе.	7-й тиждень

8/ 4 год.	<p>Тема 8. Неформальні інститути в політичних системах країн Східної Європи (частина 2). Неформальні інститути в політичній системі України. Неформальні інститути в політичній системі Республіки Молдова.</p>	Лекція, презентація, дискусія – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кармазіна М. Кланова конкуренція у «післяпомаранчевий» період. <i>Політичний менеджмент</i>. 2008. № 4. С. 33–48. 2. Кушнар'єв І. Політична корупція: порівняльно-політологічна концептуалізація: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Видавництво «Юридична думка», 2018. 408 с. 3. Фісун О. Неформальні інститути та неопатримоніальна демократія в Україні. <i>Агора</i>. 2016. № 17. С. 9–13. 4. Sarasciuc L. Corruption and Quality of Governance: The Case of Moldova. Transparency International – Moldova. 2017. 109 p. 5. Hale H. Formal Constitutions in Informal Politics: Institutions and Democratization in Post-Soviet Eurasia. <i>World Politics</i>. 2011. Vol. 63, No. 4. P. 581–617. 6. Konończuk W., Cenuşa D., Kakachia K. Oligarchs in Ukraine, Moldova and Georgia as key obstacles to reforms. The Swedish International Development Cooperation Agency. 2017. 22 p. 7. Meyer G. Formal Institutions and Informal Politics in Central and Eastern Europe: Hungary, Poland, Russia and Ukraine. Opladen: Barbara Budrich Publishers, 2008. 324 p. 	Самостійна робота – 2 год. Оцінка ефективності діяльності антикорупційних органів в Україні.	8-й тиждень
8/ 4 год.	<p>Тема 8. Неформальні інститути в політичних системах країн Східної Європи (частина 2). Неформальні інститути в політичній системі України. Неформальні інститути в політичній системі Республіки Молдова.</p>	Семінар, групова робота, дискусія – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кармазіна М. Кланова конкуренція у «післяпомаранчевий» період. <i>Політичний менеджмент</i>. 2008. № 4. С. 33–48. 2. Кушнар'єв І. Політична корупція: порівняльно-політологічна концептуалізація: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Видавництво «Юридична думка», 2018. 408 с. 3. Фісун О. Неформальні інститути та неопатримоніальна демократія в Україні. <i>Агора</i>. 2016. № 17. С. 9–13. 4. Sarasciuc L. Corruption and Quality of Governance: The Case of Moldova. Transparency International – Moldova. 2017. 109 p. 5. Hale H. Formal Constitutions in Informal Politics: Institutions and Democratization in Post-Soviet Eurasia. <i>World Politics</i>. 2011. Vol. 63, No. 4. P. 	Самостійна робота – 2 год. Політична корупція в Республіці Молдова.	8-й тиждень

			<p>581–617.</p> <p>6. Konończuk W., Cenuşa D., Kakachia K. Oligarchs in Ukraine, Moldova and Georgia as key obstacles to reforms. The Swedish International Development Cooperation Agency. 2017. 22 p.</p> <p>7. Meyer G. Formal Institutions and Informal Politics in Central and Eastern Europe: Hungary, Poland, Russia and Ukraine. Opladen: Barbara Budrich Publishers, 2008. 324 p.</p>		
9/ 4 год.	<p>Тема 9. Неформальні інститути в політичних системах країн Східної Європи (частина 3). Неформальні інститути в політичній системі Російської Федерації. Неформальні інститути в політичній системі Республіки Білорусь.</p>	<p>Лекція, презентація, дискусія – 2 год.</p>	<p>1. Попазогло В. Роль неформальних деструктивних політичних інститутів у Білорусі та Росії: пошук спільностей і відмінностей. <i>Вісник Маріупольського державного університету</i>. Серія. Історія. Політологія. 2017. № 19. С. 281–290.</p> <p>2. Anderson L. Corruption in Russia: Past, present, and future // Funderburk C. Political Corruption in Comparative Perspective: Sources, Status and Prospects. Routledge, 2012. P. 71–94.</p> <p>3. Buckley N. Corruption and Power in Russia. The Foreign Policy Research Institute. 2018. URL: https://www.fpri.org/wp-content/uploads/2018/04/buckley.pdf.</p> <p>4. Hall S. The End of Adaptive Authoritarianism in Belarus? <i>Europe-Asia Studies</i>. 2022. DOI: 10.1080/09668136.2022.2093332.</p>	<p>Самостійна робота – 2 год. Специфіка діяльності неформальних інститутів в Російській Федерації за президентства Б. Єльцина.</p>	9-й тиждень

9/ 4 год.	<p>Тема 9. Неформальні інститути в політичних системах країн Східної Європи (частина 3). Неформальні інститути в політичній системі Російської Федерації. Неформальні інститути в політичній системі Республіки Білорусь.</p>	Семінар, групова робота, дискусія – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Попазогло В. Роль неформальних деструктивних політичних інститутів у Білорусі та Росії: пошук спільностей і відмінностей. <i>Вісник Маріупольського державного університету</i>. Серія. Історія. Політологія. 2017. № 19. С. 281–290. 2. Anderson L. Corruption in Russia: Past, present, and future // Funderburk C. Political Corruption in Comparative Perspective: Sources, Status and Prospects. Routledge, 2012. P. 71–94. 3. Buckley N. Corruption and Power in Russia. The Foreign Policy Research Institute. 2018. URL: https://www.fpri.org/wp-content/uploads/2018/04/buckley.pdf. 4. Hall S. The End of Adaptive Authoritarianism in Belarus? <i>Europe-Asia Studies</i>. 2022. DOI: 10.1080/09668136.2022.2093332. 	Самостійна робота – 2 год. Політична корупція в Республіці Білорусь.	9-й тиждень
10/ 4 год.	<p>Тема 10. Неформальні інститути в політичних системах країн Центральної Азії (частина 1). Неформальні інститути в політичній системі Республіки Казахстан. Неформальні інститути в політичній системі Киргизької Республіки.</p>	Лекція, презентація, дискусія – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кушнарьов І. Політична корупція в умовах неоавторитаризму держав Центральної Азії (приклад Казахстану, Киргизстану та Таджикистану). <i>Вісник Дніпропетровського університету</i>. Серія: Філософія. Соціологія. Політологія. 2017. № 2. С. 4–16. 2. Осадчук І. Особливості політичних кланів у контексті функціонування атипової напівпрезидентської системи правління в Киргизстані (1993–2010). <i>Вісник Львівського університету</i>. Серія філософсько-політологічні студії. 2018. Вип. 21. С. 132–138. 3. Anti-Corruption Reforms in Eastern Europe and Central Asia: Progress and Challenges, 2016–2019. OECD. 2020. URL: https://www.oecd.org/corruption/Anti-Corruption-Reforms-Eastern-Europe-Central-Asia-2016-2019-ENG.pdf. 4. Collins K. Clans, Pacts, and Politics in Central Asia. <i>Journal of Democracy</i>. 2002. Vol. 13. No. 3. P. 137–152. 5. Collins K. Clan Politics and Regime Transition in Central Asia. New York; Cambridge: Cambridge University Press, 2006. 376 p. 6. Hale H. Formal Constitutions in Informal Politics: 	Самостійна робота – 2 год. Політична корупція в Республіці Казахстан.	10-й тиждень

			<p>Institutions and Democratization in Post-Soviet Eurasia. <i>World Politics</i>. 2011. Vol. 63, No. 4. P. 581–617.</p> <p>7. Luong P. J. Institutional change and political continuity in Post-Soviet Central Asia: power, perceptions, and pacts. Cambridge; New York: Cambridge University Press, 2002. 320 p.</p>		
10/ 4 год.	<p>Тема 10. Неформальні інститути в політичних системах країн Центральної Азії (частина 1). Неформальні інститути в політичній системі Республіки Казахстан. Неформальні інститути в політичній системі Киргизької Республіки.</p>	Семінар, групова робота, дискусія – 2 год.	<p>1. Кушнар'ов І. Політична корупція в умовах неоавторитаризму держав Центральної Азії (приклад Казахстану, Киргизстану та Таджикистану). <i>Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Філософія. Соціологія. Політологія</i>. 2017. № 2. С. 4–16.</p> <p>2. Осадчук І. Особливості політичних кланів у контексті функціонування атипової напівпрезидентської системи правління в Киргизстані (1993–2010). <i>Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії</i>. 2018. Вип. 21. С. 132–138.</p> <p>3. Anti-Corruption Reforms in Eastern Europe and Central Asia: Progress and Challenges, 2016–2019. OECD. 2020. URL: https://www.oecd.org/corruption/Anti-Corruption-Reforms-Eastern-Europe-Central-Asia-2016-2019-ENG.pdf.</p> <p>4. Collins K. Clans, Pacts, and Politics in Central Asia. <i>Journal of Democracy</i>. 2002. Vol. 13. No. 3. P. 137–152.</p> <p>5. Collins K. Clan Politics and Regime Transition in Central Asia. New York; Cambridge: Cambridge University Press, 2006. 376 p.</p> <p>6. Hale H. Formal Constitutions in Informal Politics: Institutions and Democratization in Post-Soviet Eurasia. <i>World Politics</i>. 2011. Vol. 63, No. 4. P. 581–617.</p> <p>7. Luong P. J. Institutional change and political continuity in Post-Soviet Central Asia: power, perceptions, and pacts. Cambridge; New York: Cambridge University Press, 2002. 320 p.</p>	Самостійна робота – 2 год. Клани і корупція в політичній системі Киргизької Республіки.	10-й тиждень

11/ 4 год.	<p>Тема 11. Неформальні інститути в політичних системах країн Центральної Азії (частина 2).</p> <p>Неформальні інститути в політичній системі Республіки Таджикистан. Неформальні інститути в політичній системі Республіки Туркменістан. Неформальні інститути в політичній системі Республіки Узбекистан.</p>	Лекція, презентація, дискусія – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кушнар'ов І. Політична корупція в умовах неоавторитаризму держав Центральної Азії (приклад Казахстану, Киргизстану та Таджикистану). <i>Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Філософія. Соціологія. Політологія.</i> 2017. № 2. С. 4–16. 2. Осадчук І. Особливості формування та функціонування правлячої еліти в контексті «патронажного президенталізму» в Туркменістані. <i>Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Сер.: «Питання політології».</i> 2014. Вип. 27. № 1132. С. 59–62. 3. Anti-Corruption Reforms in Eastern Europe and Central Asia: Progress and Challenges, 2016–2019. OECD. 2020. URL: https://www.oecd.org/corruption/Anti-Corruption-Reforms-Eastern-Europe-Central-Asia-2016-2019-ENG.pdf. 4. Collins K. Clans, Pacts, and Politics in Central Asia. <i>Journal of Democracy.</i> 2002. Vol. 13. No. 3. P. 137–152. 5. Collins K. Clan Politics and Regime Transition in Central Asia. New York; Cambridge: Cambridge University Press, 2006. 376 p. 6. Luong P. J. Institutional change and political continuity in Post-Soviet Central Asia: power, perceptions, and pacts. Cambridge; New York: Cambridge University Press, 2002. 320 p. 	Самостійна робота – 2 год. Патронажний президенталізм в Республіці Туркменістан.	11-й тиждень
---------------	--	--	---	--	--------------

11/ 4 год.	<p>Тема 11. Неформальні інститути в політичних системах країн Центральної Азії (частина 2). Неформальні інститути в політичній системі Республіки Таджикистан. Неформальні інститути в політичній системі Республіки Туркменістан. Неформальні інститути в політичній системі Республіки Узбекистан.</p>	Семінар, групова робота, дискусія – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кушнар'єв І. Політична корупція в умовах неоавторитаризму держав Центральної Азії (приклад Казахстану, Киргизстану та Таджикистану). <i>Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Філософія. Соціологія. Політологія.</i> 2017. № 2. С. 4–16. 2. Осадчук І. Особливості формування та функціонування правлячої еліти в контексті «патронажного президенталізму» в Туркменістані. <i>Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Сер.: «Питання політології».</i> 2014. Вип. 27. № 1132. С. 59–62. 3. Anti-Corruption Reforms in Eastern Europe and Central Asia: Progress and Challenges, 2016–2019. OECD. 2020. URL: https://www.oecd.org/corruption/Anti-Corruption-Reforms-Eastern-Europe-Central-Asia-2016-2019-ENG.pdf. 4. Collins K. Clans, Pacts, and Politics in Central Asia. <i>Journal of Democracy.</i> 2002. Vol. 13. No. 3. P. 137–152. 5. Collins K. Clan Politics and Regime Transition in Central Asia. New York; Cambridge: Cambridge University Press, 2006. 376 p. 6. Luong P. J. Institutional change and political continuity in Post-Soviet Central Asia: power, perceptions, and pacts. Cambridge; New York: Cambridge University Press, 2002. 320 p. 	Самостійна робота – 2 год. Клани і корупція в політичній системі Республіки Узбекистан.	11-й тиждень
---------------	--	--	---	--	--------------

12/ 4 год.	<p>Тема 12. Неформальні інститути в політичних системах країн Латинської Америки (частина 1). Неформальні інститути в політичній системі Аргентини. Неформальні інститути в політичній системі Бразилії. Неформальні інститути в політичній системі Мексики.</p>	Лекція, презентація, дискусія – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Chagas-Bastos F. Political Realignment in Brazil: Jair Bolsonaro and the Right Turn. <i>Revista de Estudios Sociales</i>. 2019. No. 69. P. 92–100. 2. Figueroa V. Political Corruption Cycles: High-Frequency Evidence from Argentina’s Notebooks Scandal. <i>Comparative Political Studies</i>. 2021. Vol. 54. No. 3–4. P. 482–517. 3. Fogel B. Brazil: Corruption as a Mode of Rule. <i>NACLA: Report on the Americas</i>. 2019. Vol. 51. No. 2. P. 153–158. 4. Llamazares I. Patterns in Contingencies: The Interlocking of Formal and Informal Political Institutions in Contemporary Argentina. <i>Social Forces</i>. 2005. Vol. 83. No. 4. P. 1671–1695. 5. Morris S. Corruption and the Mexican Political System: Continuity and Change. <i>Third World Quarterly</i>. 1999. Vol. 20. No. 3. P. 623–643. 6. Morris S. Political Corruption in Mexico: The Impact of Democratization. Boulder, CO: Lynne Rienner Publishers, 2009. 307 p. 7. Pereyra S. Corruption Scandals and Anti-Corruption Policies in Argentina. <i>Journal of Politics in Latin America</i>. 2019. Vol. 11. No. 3. P. 348–361. 8. Soto Zazueta I., Cortez W. The Impact of Political Alternation on Corruption in Mexico. <i>Revista de Ciencia Política</i>. 2015. Vol. 35. No. 2. P. 371–392. 	Самостійна робота – 2 год. Політична корупція в Аргентині.	12-й тиждень
12/ 4 год.	<p>Тема 12. Неформальні інститути в політичних системах країн Латинської Америки (частина 1). Неформальні інститути в політичній системі Аргентини. Неформальні інститути в політичній системі Бразилії. Неформальні інститути в політичній системі Мексики.</p>	Семінар, групова робота, дискусія – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Chagas-Bastos F. Political Realignment in Brazil: Jair Bolsonaro and the Right Turn. <i>Revista de Estudios Sociales</i>. 2019. No. 69. P. 92–100. 2. Figueroa V. Political Corruption Cycles: High-Frequency Evidence from Argentina’s Notebooks Scandal. <i>Comparative Political Studies</i>. 2021. Vol. 54. No. 3–4. P. 482–517. 3. Fogel B. Brazil: Corruption as a Mode of Rule. <i>NACLA: Report on the Americas</i>. 2019. Vol. 51. No. 2. P. 153–158. 4. Llamazares I. Patterns in Contingencies: The Interlocking of Formal and Informal Political Institutions in Contemporary Argentina. <i>Social Forces</i>. 2005. Vol. 83. No. 4. P. 1671–1695. 5. Morris S. Corruption and the Mexican Political System: Continuity and Change. <i>Third World Quarterly</i>. 1999. Vol. 20. No. 3. P. 623–643. 	Самостійна робота – 2 год. Особливості діяльності неформальних інститутів в Мексиці.	12-й тиждень

			<ol style="list-style-type: none"> 6. Morris S. Political Corruption in Mexico: The Impact of Democratization. Boulder, CO: Lynne Rienner Publishers, 2009. 307 p. 7. Pereyra S. Corruption Scandals and Anti-Corruption Policies in Argentina. <i>Journal of Politics in Latin America</i>. 2019. Vol. 11. No. 3. P. 348–361. 8. Soto Zazueta I., Cortez W. The Impact of Political Alternation on Corruption in Mexico. <i>Revista de Ciencia Política</i>. 2015. Vol. 35. No. 2. P. 371–392. 		
13/ 4 год.	<p>Тема 13. Неформальні інститути в політичних системах країн Латинської Америки (частина 2). Неформальні інститути в політичній системі Болівії. Неформальні інститути в політичній системі Колумбії. Неформальні інститути в політичній системі Чилі.</p>	Лекція, презентація, дискусія – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gingerich D. Corruption and Political Decay: Evidence from Bolivia. <i>Quarterly Journal of Political Science</i>. 2009. Vol. 4. No. 1. P. 1–34. 2. Lee Van Cott D. A Political Analysis of Legal Pluralism in Bolivia and Colombia. <i>Journal of Latin American Studies</i>. 2000. No. 32. P. 207–234. 3. Sáenz-Castro J., García-González J. The relationship between corruption and inequality in Colombia: empirical evidence using panel data for the period 2008–2017. <i>Iberoamerican Journal of Development Studies</i>. 2019. Vol. 8. No. 2. P. 28–43. 4. Schorr B. Inequality, power and policy change: How Chile moved towards greater political transparency. <i>UNRISD Occasional Paper – Overcoming Inequalities in a Fractured World: Between Elite Power and Social Mobilization</i>. 2020. No. 7. 18 p. 5. Silva P. A Poor but Honest Country: Corruption and Probity in Chile. <i>Journal of Developing Societies</i>. 2016. Vol. 32. No. 2. P. 178–203. 6. Školník M. The Effects of Corruption on Various Forms of Political Participation in Colombia. <i>Latin American Policy</i>. 2020. Vol. 11. No. 1. P. 88–102. 	Самостійна робота – 2 год. Чинники формування неформальних інститутів в політичній системі Болівії.	13-й тиждень
13/ 4 год.	<p>Тема 13. Неформальні інститути в політичних системах країн Латинської Америки (частина 2). Неформальні інститути в політичній системі Болівії. Неформальні інститути в політичній системі Колумбії. Неформальні інститути в політичній системі Чилі.</p>	Семінар, групова робота, дискусія – 2 год. Модульний контроль.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gingerich D. Corruption and Political Decay: Evidence from Bolivia. <i>Quarterly Journal of Political Science</i>. 2009. Vol. 4. No. 1. P. 1–34. 2. Lee Van Cott D. A Political Analysis of Legal Pluralism in Bolivia and Colombia. <i>Journal of Latin American Studies</i>. 2000. No. 32. P. 207–234. 3. Sáenz-Castro J., García-González J. The relationship between corruption and inequality in Colombia: empirical evidence using panel data for the period 2008–2017. <i>Iberoamerican Journal of Development Studies</i>. 2019. Vol. 8. No. 2. P. 28–43. 	Самостійна робота – 2 год. Чинники формування неформальних інститутів в політичній системі Колумбії.	13-й тиждень

			<p>4. Schorr B. Inequality, power and policy change: How Chile moved towards greater political transparency. <i>UNRISD Occasional Paper – Overcoming Inequalities in a Fractured World: Between Elite Power and Social Mobilization</i>. 2020. No. 7. 18 p.</p> <p>5. Silva P. A Poor but Honest Country: Corruption and Probity in Chile. <i>Journal of Developing Societies</i>. 2016. Vol. 32. No. 2. P. 178–203.</p> <p>6. Školník M. The Effects of Corruption on Various Forms of Political Participation in Colombia. <i>Latin American Policy</i>. 2020. Vol. 11. No. 1. P. 88–102.</p>		
Разом 105 год.		52 год.		53 год.	